

מדי מים דיגיטליים

שאלה:

יום ד' לסדר חוקת, "ואתנה להם מים", תשנ"ד לפ"ק
לכבוד הגאון הגדול המפורסם עמוד ההוראה כש"ת הרב ר' שלמה זלמן שליט"א
אויערבאך

אחדשה"ט, פה בעירנו שינו הדרך למדוד כמה מים משתמשים בבית כדי לדעת
כמה צריכים לשלם, וזה עורר שאלה חדשה. שלחתי איש אחד שידוע
בענינים אלו להממונים על זה כדי לידע בבירור איך זה פועל. הוא טלפן לכת"ר כמה
פעמים, אבל לא הצליח לדבר אתו, ולכן כיון שיש אחד שנוסע לארצנו הקדושה
לאיזה ימים החלטנו לכתוב לכבודו ולתאר את הענין אף שאיני בקי בזה, אבל אנסה
למסור הדברים...

נמצא שאם פותחים הברזא שבכיוור ומשתמשים פחות מ- $\frac{1}{4}$ גאלאן אז אפשר שהזרם
לא יתחיל ואין זה פסיק רישא, אבל אם יוצא $\frac{1}{4}$ גאלאן אז בודאי יתחיל הזרם
של חשמל, אבל מסתמא אין זה המעשה שלו, רק שמים זב מאליו.

אבל כשמשמשים בבית הכסא - אז בבית הכסא שבבית שם יש אוצר שיש בו מים,
ויש שם בתוכו כדור, וכשלוחצים הוא גורם לכדור לרדת קצת, ויוצאים מתחילה
קצת מים, ואח"כ נכנסים מים חדשים, ולכן גם זה כח שני, כי הוא מוריד הכדור
ואח"כ נכנסים מים חדשים שנמדדים, ולכן אף שיוצא כמה גאלאן מים אבל זה כח
שני, כי הוא רק מוריד הכדור.

אבל בבית הכנסת הוא פועל באופן אחר. שם אין אוצר ואין כדור, רק כשלוחצים או
נכנסים מים כמו חמשה גאלאן, וזה מסתמא כח ראשון, כי אין ביכולת שיצא
מים פחות מזה. בכיוור כאשר פותחים הברזא יכולים לסתום תיכף, ואף שהוא אינו
סותם ומניחו פתוח אין זה כח ראשון שלו, אבל בבית הכסא משתמשים בבית כנסת
שם אי אפשר לעשות מאומה רק אם לוחצים או מורידים שטף של חמשה גאלאן
ויותר, וכולם באים מכח שלו.

וממילא צריכים לידע אם זה מותר, כי אם זה הזרם של חשמל הוא רק מדרבנן או
היה פסיק רישא דלא ניחא לי' באיסור דרבנן, ויכולים לסמוך על הבאר
יצחק ועוד, אבל אם הוא דאורייתא מה נעשה...

ולכן נא להודיעני על כל שלשת האופנים:

- (א) על כיוור - אם צריכים להפסיק הכרזא קודם שיצא $\frac{3}{4}$ גאלאן או לא, ואם בעל נפש צריך להחמיר.
- (ב) בית כסא של בית שיש שם הכדור שיוצא הרבה מים אבל הוא רק מוריד כדור וזה גורם למים לבא.
- (ג) בית כסא שאין שם כדור ויוצא הרבה מים, שזה מסתמא כח ראשון...

תשובה:

דחשיב כבונה, אך גם מחובתי לכתוב שיש שאומרים בשמו שאפילו את זה החשיב החזו"א כבונה, ואף שקשה לי להאמין מ"מ כתבתי מה שהם אומרים ואתם כטוב בעיניכם עשו.

יש לדעת שכאן באה"ק אין הדברים הללו נעשים ע"י התחדשות של זרם חשמלי, וכל מה שכתבתי הוא כפי מה שהי' נ"ל ממכתבו, אבל אם המטרה היא רק כדי לדעת כמה חייב לשלם הרי זה גרמא של פס"ר דלא ניח"ל, כיון שזה לא כדי שיכנסו מים חדשים רק צורך של המידה.

ולענ"ד אין בזה שום מלאכה דאורייתא, וגם אם אדם יעשה את זה ממש בידים לכל הותר איסורו רק מדרבנן, וגרמא בדרבנן הא גם כ"ת כתב שמותר.

בכ"ל תותמי טובה וברכה,

שלמה זלמן אויערבאך

ש"ו' וכט"ס למע"כ הרב הגאון וכו' מוה"ר ... שליט"א

אחר תת ברכה בכבוד ויקר לכ"ת כיאות, קיבלתי מכתבו בזמנו ע"י יהודי חשוב, אך גם אמר לי שהרב שטמר שליט"א כבר יפנה אלי לקבל את התשובה, ואני טעיתי וחיכיתי ולא בא. כשטלפנתי אליו אמר לי שאמנם יודע ושמע מכ"ת, אבל כנראה היה פה אי הבנה, לכן אני עכשיו שולח תשובה בכתב.

נלענ"ד שגם מה שנעשה בביהכנ"ס הוא מותר, כי הכח ראשון של האדם הוא רק להוריד את המים, ואילו התחדשות הזרם של חשמל הוא רק כח שני שנעשה רק לשעה פורתא ומיד זה נפסק, ואפילו לדעת מרן בעל החזו"א זצ"ל שמחשיב את חידוש הזרם ע"י חיבור עם החשמל למלאכת בונה, מ"מ באופן שמיד הוא נפסק מאליו חושבני שגם הוא לא סובר